

Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr., za četrť leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice hšt. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 3 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Časniški kolek.

Že enkrat smo letos vskliknili: »Proč s časniškim kolkom!« Takrat nismo mislili, da bode tako zaklicala tudi večina državnih poslancev na Dunaju, ki so dne 5. decembra z dvema tretjinama glasov vsprejeli nujni predlog poslanca Russa, zahtevajočega, naj se odpravita časniški kolek ali štempelj in prepoved kolportáže ali svobodnega prodajanja tiskovin. Predlog gledé kolportáže se je izročil tiskovnemu odseku, gledé kolka pa proračunskemu odseku z nalogo, naj poroča o tem v 14 dneh.

Želeti je res, da bi imel kaj uspeha ta predlog. Kolek je prehud davek, zlasti malim novinam. Glej, dragi bralec, na drugi strani spodaj je na vsaki številki časniški kolek ali štempelj utisnjen. To ni zaradi lepšega ali da dotični komisar, ki list prebere od prve do zadnje črke, ni nič krivega našel, ampak ta kolek je davek in te za vsako številko stane en krajcar, pri »Slov. Gospodarju« torej celo leto 52 kr.

Vem, da ti je znano, kaj da je to užitninski davek. Če si kupiš jedil ali pijače, plačaš zraven užitninski davek. Morda porečeš, to pa je vendar krivično! Saj moram jesti in piti, ako hočem živeti. Res je to, toda ne kregaj se zaradi tega! Ta davek je po vseh državah in jim obilno nese. Če si torej kupiš telesne hrane, moraš zraven plačati davek, in to se ti vidi krivično; glej, če si pa kupiš vsak teden duševne hrane, da bi kaj zvedel o politiki in novic, pa moraš za to plačati davek, je to tolika krivica, kolikor je duša več vredna od telesa! Zato so pa ta kolek povsod odpravili, samo v Turčiji in Avstriji še ne.

Rekli smo, da je časniški kolek prehud davek malim novinam. Vsak političen časnik, bodisi tednik ali dnevnik, mora kolek plačevati. Velik časnik, ki je skoro tako debel kakor kaka knjižica, plača ravno tako od vsake številke en krajcar, kakor majhen tednik s štiri ali osmimi stranmi. Od česa se pa veliki nemški časniki debelijo? Od naročnikov, katerih imajo po deset, dvajset, do petdeset in še več tisoč, in pa od naznanil ali inseratov.

Poznamo nemško-liberalni časnik, kateremu nesejo na leto naznanila okoli pol milijona gold. Naročnikov pa tudi ima kacic dvadeset do trideset tisoč, ki vsak plačuje po 18 gld. na leto. Tak časnik lahko izhaja, lahko dopisnikom dobro plačuje, pri vsem tem pa deležnikom ostane lep denar. Taki veliki liberalni časniki pa imajo tudi še druge dohodke. Ako kaj zamolčijo ali kaj priporočajo, kar je bogatim židom in sploh kapitalistom na veliko korist, tedaj jim kar tisočaki letijo v žepe. Krščanski listi pa se s tako umazanostjo seveda ne morejo in ne smejo pečati.

Morda kdo poreče: Veliki liberalni časopisi naj plačujejo ta davek, drugi pa se naj oprostijo! Le po-

čas! Svoboda naj bode za vse! Vsi časniki naj se oprostijo tega kolka! Ker pa ta nese na leto državi nad dva milijona gold. in se bode temu predlogu finančni minister huđo upiral, zato pa se naj davek naloži na inserate ali naznanila, toda na progresiven način, to je: Več ko kak časnik ima naznanil, več naj plača davka. Na ta način se bode našel pokritek za ona dva milijona, večinoma pri židovsko-liberalnih časnikih.

Ako se odpravi časniški kolek, potem bodo krščanski listi lažje izhajali. Dobili se bodo bolj po ceni, kakor zdaj, in število naročnikov se bode vsled tega pomnožilo. Ker je uvedena splošna volilna pravica v peti kuriji, zato je treba, da se ljudstvo o politiki podučí. Ljudstvo pa je ubogo, naj se mu torej né kratí duševna hrana. Ni se treba bati socijalističnih listov. Za te se dandanes pobira in stori gotovo stokrat in stokrat več, kakor za krščanske liste. Le krščanskemu časopisju more na noge pomagati zraven agitacije odprava kolka. In to časopisje bode državi hvaležno; saj nikoli ne pozabi Kristusovega izreka: Dajte cesarju, kar je cesarjevega, in Bogu, kar je božjega!

Kmetje, združenja treba!

Poglejmo si na kratko velik uzrok, zakaj da propada kmečko stan. Razvitek in vsestranska uporaba parne moči, železnice, stroji, tovarne, razna občila, bujna obrtnija in razvito trgovstvo, novo vladanje in novi državni nazori itd., so le to reči, same na sebi škodljive? Nikakor ne, celó veliko hasna in dobička prinašajo človeštvu. A škoda tiči prav za prav v tem, da ne pridejo izdelki, da ne pridejo novodobne dobrote vsakemu v prid, v last, ampak le nekaterim. Ti neizmerno bogatijo, imajo skoraj vse v svojih rokah in nešteta množica onih, ki nimajo dovolj velikega premoženja, morajo plešati, kakor oni godejo!

Tako se je unel hud boj vseh zoper vse; nikdo ne prizanaša več sosedu, ne privoščí mu, če ima oni več, ampak ga preganja, kjer ga more. Blago, premoženje torej ni prišlo, kamor bi imelo priti, ni se razdelilo med vse. Če pa vse, kar je človeški duh koristnega izumil, ne koristi vsem, temuč le pojedincem, ni to prav, to ne odgovarja ne človeški naravi, ne krščanski veri. Človek je srečen, če vidi, da sosed ne trpi pomanjkanja; če mu pa blagostanje zavida ter ga preganja, sam pa kopiči in nabira, ni več pravi človek. Zoper take bi se moralo postavno postopati, saj človeška narava in krščanska pravica to tirjata po načelu »Vsi za vse«. Kdaj bi se ti nazori človeku bolj ukoreninili, bolj vcepili, kakor v mladosti; kje z večjim uspehom, kakor v šoli?

Vsaka šola, naj bo katerekoli vrste, pripravlja

mladeniča na življenje. Dolžnost šolske odgoje je torej, učencu o življenju prave pojme podati, a mu tudi svetovati, kako naj se življenje prav in pametno, pravično in uspešno uravna, posebno kar se tiče gospodarjenja. Kdor vodi kmetijo ali sploh kako posestvo, ima družino, lastno in najeto, ima delavce, ki mu opravljajo in obdelujejo polje. Med temi pa je gospodar in mora biti zapovednik, a je tudi on odgovoren za način in uspeh gospodarjenja: »unicus rex esto,« jeden naj bo kralj! Vse to pa ima pravični gospodar voditi neustrašljivo v — krščanskem duhu, če hoče res kak uspeh doseči, posebno v današnjih spridenih časih.

Da bi se vse to uresničilo, da bi se kmetu zopet pomoglo do nekdanje sreče in zadovoljnosti, svetuje se od več strani, naj bi se vpeljalo nekdanje »naravno gospodarstvo«. A to vsled razvitih časovnih razmer nikakor ni več mogoče. Davki in drugi stroški so za kmeta tako težavni za to, ker se morajo v denarju poravnati. Na drugi strani pa se kar nič ne ozira gosposka na resnične pridelke v gospodarstvu, ne vpraša, če je zemlja obrodila, če je pridelal kmet toliko, da more živeti. Vrh tega obtežuje kmeta še krvna dača, ki mu leto za letom najboljše delavce pobira. Seveda oni, ki so se v mesto spravili, podajajo si roke, predlagajo vladi družabne preosnove, ki so le njim v prid, vpeljujejo dan na dan nove, njihovim razmeram ugodne neredbe ter pustijo kmeta, ki jih prav živi, v kotu, dočim se sami pri bogato obloženi mizi mastijo.

Kmet pa nikjer ne pride do izdatne veljave, da bi se tudi njemu v prid to ali ono na novo vpeljalo, in zakaj je tako brez vse moči? Ker je vedno in povsod osamljen, zapuščen, ker ga uplívne moči ne podpirajo. Kaj ostane v tako žalostnem položaju kmetu drugega, kakor se poprijeti z vso resnobo vzvišenega gesla »Z združenimi močmi«. Torej zjedinite se, združite se, vam dobrovoljno kličemo, in vaš glas se ne bode preslišal, kakor se je dozdaj. Saj v malem ste že začeli se združevati, le tako vstrajno naprej, složno in v krščanskem duhu! Kedar se bodejo kmetje zavedli, da spadajo skupaj, približali se bodo uspešno vladi ter tirjali od nje svoje pravice, vzboljšanje svoje bēde, in uslišani bodo, ne bodo se več prezirali, ampak uvaževali se bodo pri vsaki priliki kot jednoten, časti vreden stan.

Cerkvene zadeve.

Sv. misijon v Kapeli pri Radgoni.

»Ob prijetnem času sem te uslišal, in v dan zveličanja sem ti pomagal. Glejte, zdaj je prijeten čas, glejte, zdaj je dan zveličanja.« Te besede božje, oznanjane po preroku Izajiju, veljale so kapelski župniji prav posebno ob dnevih od 14. do 22. novembra — obhajali smo namreč sv. misijon, katerega so vodili č. gg. misijonarji od Sv. Jožefa pri Celju. Domačini so dobro spoznali imenitnost sv. misijona in so se vsaki dan z ne navadno pobožnostjo in v obilnem številu udeleževali pobožnih vaj.

Celih osem dnij je vladal neki sv. mir po vsej župniji, vsa hlapčevska dela so počivala in dan za dnevom je bila od ranega jutra do poznega večera prostorna cerkev polna vernikov, ki so v svetih skrivnostih zajemali tolažbo in blaženi mir svojemu srcu. Šolska mladina s tremi gg. učitelji, odrasli mladeniči in dekleta, moške in žene, s kratka: vsi župljani so v tem posebno milostnem času z ganjenim srcem čistili Boga, se združevali z Jezusom Kristusom pri sv. misijonskem obhajilu in skrbeli s tem kakor za časni blagoslov božji,

tako se posebej za dušni blagor. Izvzemši par imenovanja ne vrednih možičkov so vsi prejeli sv. zakramente s pravo krščansko pobožnostjo. Želeti bi bilo, da bi bil sv. misijon v srcu vseh prižgal luč pravega spoznanja, da bil ogenj božje ljubezni požgal plevel pregrešne povesetnosti, požgal pri marsikaterem gospodaju plevel pogubonosnega liberalizma, zajetega iz navdihovanja kakega brezvernega liberalca bližnjega mesta ali kateregakoli neznatnega zakotja. Bog daj, da bi sedaj sv. vera v naši župniji še bolje uživala in prava krščanska ljubezen še lepše cvetela.

Delovanje č. gg. misijonarjev ob času sv. misijona bilo je res neumorno. Lepše se njim morda ne bomo mogli zahvaliti, kakor če njim iz srca želimo, naj jim Vsemogočni ves trud stoterno povrne. Hvalo smo dolžni pa tudi sosodnim č. gg. duhovnikom iz Ljutomera, od Sv. Petra, od Sv. Jurija ob Ščavnici, od Sv. Antona, od Sv. Križa, ker so prišli v pomoč. Posebno zahvalo še zasluži neutrudljivi spovednik č. g. Meznarič od Sv. Kungote.

Vse cerkvene pobožnosti so uplívale mogočno na srca vernih, vzlasti ganljiva sprava pred Najsvetejšim in sijajen sklep sv. misijona, ob katerem se je blagoslovil sv. misijonski križ. Nebrojna množica ljudstva prihitela je od blizu in daleč k temu slovesnemu činu. V nenavadno dolgi procesiji, katere se je udeležilo blizu 3000 vernikov, nesli so za dolgo vrsto ovenčanih deklie štirje mladeniči prav lepo podobo Križanega. Pred novopostavljenim misijonskim križem zunaj cerkve smo se ustavili in vršilo se je slovesno blagoslavljanje tega imenitnega znamenja zmage. Z zahvalno pesmijo končali smo ta prvi sv. misijon v Kapeli. Omeniti še moramo, da cerkvene pobožnosti je prav povzdigovalo tudi lepo urejeno petje.

Mili darovi za družbo vednega češčenja:

Devica Marija v Puščavi 11 gld. 25 kr., Slov. Bistrica 14 gld., Pameče 2 gld. 97 kr., Maribor stolna župnija 50 gld., Sv. Marjeta na Pesnici 6 gld., Vurberg 6 gld. 20 kr., Žalec 20 gld., Teharje 5 gld. 60 kr., Sv. Jernej v Radvanju 15 gld. 15 kr., Sv. Ilj pri Gradiču 14 gld. 16 kr., Slivnica pri Mariboru 25 gld. 50 kr., Loče 21 gld., Sv. Alojzij v Mariboru 12 gld. 33 kr.

Gospodarske stvari.

Šen pri svinjah.

V zadnjem času se prikazuje ta nevarna in sitna bolezen čedalje pogosteje. Največ sredstev, katera le ljudje priporočujejo, ki hočejo zaslužiti kaj okroglega, se je prav slabo obneslo — nobeno nič ne pomaga. Najpriprostejše, a tudi najzdatnejše sredstvo zoper omenjeno bolezen pa je čisto navadna, pristna karbolova kislina. Brž ko se zapazi, da je žival zgubila veselje nad klajo, da ne more ali noče rada jesti, mora se prav dobro z imenovano kislino podkaditi. Druge svinje naj se tačas pripravijo v hlev; vrata, okna in line morajo biti zaprta in zamašena. Na žarečo lopato ali na žrjavico se na to vliva kislina tako dolgo, da je celi hlev poln vzdigujočega se soparja in dima. Seveda v navadnih hlevih zadostuje že jedna žlica karbolove kisline. Kake dve uri mora hlev zaprt in zapažen ostati, da kajenje kaj izda. Vsak dan naj se dva ali trikrat hlev do dobrega podkadi, če je že katera svinja bolna. Drugače, če se gospodar samo boleznimi boji, le po jedenkrat. — Kakor so se nekateri gospodarji po mnogoletnem kajenju prepričali, ne odvrāča navedeno sredstvo le šena ali perečega ognja, ampak tudi marsikatero drugo bo-

lezen. Tudi takim svinjam je že pomagalo, ki od bolečin več ustajati niso mogle, do pravega zdravja.

Kako ravnati z ovsom pred setvijo?

Letošnja jesen ni prijala setvi ozimine ne pri nas, ne po drugod v srednji in zapadni Evropi. Ogromne površine so ostale neposejane zaradi dežja in povodnji. Setev se je torej morala odložiti do spomladi, ko se bodo poljedelci morali poprijeti jarine: pšenice, rži in ječmena. Na Francoskem, kjer je ta nevolja bila še večja nego pri nas, svetuje slavni gospodar in pisatelj Battanchon, naj gospodarji poskušajo z ovsom. Pri tem pa priporoča nekaj, kar utegne zanimati tudi naše ljudi. Pravi namreč: ob setvi ovsa priporočamo naslednje priprosto ali povsem gotovo postopanje. V škafl ali v korito, polno vode, vsiplji oves, ki je odločen za setev. Tu se bode takoj pokazalo, katero seme velja za setev in katero ne. Ono, ki je leglo na dno, to velja, a ono, ki plava, pa se naj vrže perutnini ali pa položi konjem. Ono težko zrnje bode pa rodilo lep in obilen sadež.

G. L.

Premogov pepel.

Dandanes se izvanredno veliko premoga porabi, posebno po večjih mestih; ali za čudo, malo komu pride na misel, da bi koristno uporabil kupe premogovega pepela. Večinoma se ta pepel brez kake koristi kjekoli raztepe, a vendar bi se dal jako koristno porabiti.

Znati treba, da ima presejani premogov pepel v sebi posebno vrednost za obdelovanje vrtov in sploh za poljedelstvo. Ako nasipljemo takega pepela 5 do 6 centimetrov debelo na mokro in težko vrtno ali poljsko zemljo, pa ga zakopljemo ali zaplužimo, tedaj bode pepel razrhlil težko zemljo in jo storil rodovitno.

Osobito se uspeh opaža, ako 2 do 5 centimetrov debelo nasipljemo presejanega premogovega pepela na mokri travnik, kjer raste kislja krma. Že prvo leto bode s travnika zginila mahovina in kislja trava, a mesto teh bode porastla dobra trava in detelja, ki bode posestniku dala na izbiro dobre krme. — Gospodarji po mestih, trgih in ob železnicah, nabavite si tega pepela v veliki množini! Priporočamo vam, da ga uporabite na zgoraj opisani način kot gnojivo.

G. L.

Sejmovi Dne 12. decembra pri Sv. Lovrencu v Prožinu. Dne 14. decembra v Žalcu, Jurkloštru, Studenicah, pri Sv. Petru pod Sv. gorami in pri Sv. Duhu na Stari gori. Dne 15. dec. v Arvežu, Ljutomeru in pri Sv. Križu na Slatini. Dne 17. dec. na Bregu pri Ptuj (za svinje.)

Dopisi.

Z Dobrne pri Celju. (Naše »Bralno društvo«) je obhajalo v nedeljo, dne 29. novembra redni občni zbor ob velikem številu svojih udov. Stanje društva je v vsakem oziru povoljno, in kakor se kaže, se še bode društvo polagoma vedno bolj razvijalo in utrjevalo v kljub nekaterim zaprekam in težavam. Da bo navdušenje za društvo še večje in bo v njem več življenja, sklenilo se je, da se bode vsaj vsako drugo ali tretjo nedeljo po večernicah v bralni sobi predavalo in razgovarjalo o gospodarskih in podučljivih rečeh. Časopise in knjige udje pridno prebirajo. Ako bi kdo blagovolil podpirati naše društvo s primernim berilom, bi mu bili zelo hvaležni. — Ob občnem zboru je tudi blagovolil potovalni učitelj, g. J. Belé predavati o sadjereji. Mnogoštevilni poslušalci so ga z zanimanjem poslušali, ker je bila njegova be-

sesta domača in razumljiva. Pristréna mu hvala! Sadjereji in posestniki dobrnske okolice, pokažite tudi, da niste zastoj poslušali predavanja! Ako se bode pridno in po poduku g. učitelja poprijeli sadjereje, bode imeli tudi boljše dohodke od svojih sadonosnikov, kakor ste jih imeli do sedaj. Trud je primeroma mali, dobiček pa velik. Kaj nese sadjereja, ste videli nekoliko že letos, ko ste lahko spravili ves sad v denar in ste skupili marsikateri vinar. Pristopajte pa tudi pridno in z navdušenjem k »Bralnemu društvu«. V prebiranju časnikov in knjig najdete dosti podučljivega, pa tudi razvedrila, česar je potreben vsaki človek.

Dobrnški.

Izpred Konjiške gore. (Kolobacija.) Neki gospod, ki je lani v naši dekaniji župnijo nastopil, je prejel letos dne 31. januarja od namestnije v Gradcu pismo, da mu po cesarski postavi iz leta 1864. ni treba plačevati občinskih doklad in davka, kateremu se reče ekvivalent. Obojni davek je lani znašal 22 gld. in se je proti rečeni postavi zmirom tirjal. Ta gospod je davkarijo v Konjicah za plačani znesek nazaj prosil, davkarija mu je rekla, da se naj pritoži pri finančnem ravnatelju v Mariboru, finančni ravnatelj mu je še le čez deset tednov odgovoril, da nima pri tem nič govoriti, prošnik se naj obrne do glavarstva v Celju, glavarstvo v Celju mu je čez šest tednov reklo, naj si išče denar pri domačem županu, župan se je izgovoril, da bo že davkarija v Konjicah dala, davkarija je zopet pisala na glavarstvo, kaj naj stori, in glavarstvo je odgovorilo, da se naj prošnik še enkrat zateče do finančnega ravnatelja v Mariboru, kjer je že prvokrat dobil — nič. To je prava kolobacija, da se človeku moti po glavi. Premišljuje, ali ne vedó postave, kdo naj reč razmota, ali nečejó vrniti, in kako da se sme s povračilom čakati že čez deset mesecev in še brez upanja, ali bo kaj, ko se pa za kratko zamujene davke brž pošlje opominski list ter se kazen naloži. Gospodje, ki so morali proti ravno tisti postavi do zdaj obojni taki davek odrajtovati, bi se naj za denar z rekurzom tudi pobrigali.

Iz Cadrama. (Raznoterosti.) Kakor v drugih delih naše lepe slovenske dežele, je tudi nam letos vladajoči planet pošiljal obilno deževja, a s točo nam prizanašal in smo bili s pozemeljskimi pridelki, hvala Bogu, še precej srečni. Saj nam je ozimina in tudi turšica še lepo obrodila in tudi ajda je bila prav polna, ter je dala po 6 do 7 zrn, kar ni premalo, ker v mokrih letinah je rada zelo plevnata. Krme smo imeli tudi obilno, a seno smo silno težko spravljali; srečen tisti, ki ni ene košnje šest do osem dni sušil. Vinogradi so spomladi silno veliko kabernikov nastavili, pa seveda le dobro obdelani, in mi smo se nadjali prav dobre letine, katera se pa ni tako obnesla, kakor smo v začetku mislili, saj le topli solčni žarki dobrega vina prinašajo. A ker toče nismo imeli, ker že večidel vinograde skrbno škropimo in ker smo tudi nekateri pozno trgateg imeli, kakor poročitelj tega, ki je še le dne 27. oktobra dobral, imamo še precej dobrega vina, ki se bo lahko vsakemu gospodu na mizo postavilo. Zato kupci nimajo prav, da se za letošnjo kapljo malo zmejnijo, ko bi vendar naši gorjani, ker denarja potrebni, ga mnogo polovnjakov radi prodali. Tudi starine se še pri nas dobi. — Kmetijska dela smo pač težko o pravem času opravili in smo pozno korenstvo oskrbeli, zato se bodo tudi svinje težko odebile, ker je krompir skoraj povsod se slabo obnesel in drugo korenstvo tudi ni najbolj obrodilo. — Ta vremenska nezgoda nas je pa tudi pri poglavitnem našem zdajšnjem delu, pri stavbi naše nove cerkve zadrževala in ni se nam posrečilo tako daleč priti, kakor vrstnikom Vojničanom in Št. Pavelčanom, ki so prišli v tem letu s svojima cerkvama že pod streho. Delali smo vendar in še veliko delali, kar se

tudi že daleč vidi, zakaj naša nova cerkev že stoji kakor mogočen grad, 15 metrov visoko pozidana v poglavitem zidovju, katero smo z deskami pokrili, ker se je dne 23. novembra zidati nehalo. Pod streho nismo mogli priti, ker so nam domači in tuji dobrotniki premalo lesa darovali in nam tudi krovce ni dovolj strešnega kamenja pripravil. Strokovnjaki pa nam pravijo, da je dobro, če se velike stavbe počasi stavijo in v prvem letu ne obokajo, da se zidovje dobro vsede in se tudi še le drugo leto podboji in druga kamenita dela vzdajajo. Delali smo in nekateri so veliko delali s kopanjem peska in njegovo vožnjo, pa tudi z brezplačno vožnjo lesa in opeke in tudi drv k pečnicam in vkljub temu, da so domači in sosedni farani nam do 3000 voz gradiva zastonj na stavišče postavili in tudi pesek in stavbeni les zastonj dali, smo vendar že za stavišče, za 320 sežnjev kamenja, za 495.000 opek, za 370 štrtinjakov apna, za granitni pojas, za zidarsko delo, za železo, za načrte in drugo potrošili 17.500 gld. Zvedenci nam pravijo, da ako hočemo v resnici lepo cerkev imeti, smo še le četrtinko dela končali in plačali. Ker stavišče proti jugu visi, nam bo treba 3000 do 4000 voz zemlje, če ne več, za zasip. Kakor so do zdaj silno skrbno vozili Oplotničani, Maloharničani in tudi nekateri drugi, bo treba, da čez zimo to vsi storimo, ako hočemo začeto delo srečno izvršiti v prepričanju, da delamo za stavbo hiše božje, katera se spodobi, da je lepa in veličastna in ravno zato tudi veliko požrtvovanja tirja v denarju in delu.

Iz Crešnjic. (Vino; nova šola.) Kdor bi rad kupil vina, ki je za letos prav dobro, naj pride k nam. Toče ni bilo, hvala Bogu, mraza ne, škropili smo tudi nekateri vselej tako srečno, da smo pred dežjem odleteli. — Dne 9. novembra je bila po peti sv. maši blagoslovljena naša nova šola. Veselo se je streljalo in otrokom se je podarilo mesa in kruha in podobice za spomin. Veliki stroški bodo ljudem iz dveh občin toliko gotovejše plačani, ako bodo otroke pridno pošiljali v šolo, ter se bo v šoli v krščanskem duhu skupno podučevalo.

Iz Gornje Radgone. (Naše kmetiško bralno društvo) je imelo dne 22. novembra tombolo s petjem in govorom. Morebite se Vam čudno zdi, da ni sluha ni duha v celem letu o našem društvu? Pa dragi čitatelj, le pomisli! Kedar tvoj sosed na-te preži od vseh strani, da bi te ob tvoje najboljše reči spravil in ti škodoval, boš-li tedaj okoli svoje hiše kričal in tarnal? Nikakor ne, ampak se boš s svojimi domačimi in dobrimi sosedi pogovarjal, kako vse to odstraniti, da ne boš toliko škode trpel. Ni morda bolj tužnega položaja za rodoljuba, kakor je ravno tu, pa še nismo obupali. Nov dokaz nam je naša narodna veselica, ki smo jo priredili imenovanega dne, ko je privrelo mnogo zavednega in tudi drugega ljudstva, da se je velika gostilna gosp. Škrleca prenapolnila tako, da so nekateri morali stati. Moramo omeniti naše vrle sosede Kapelčane, ki nas pri vsaki priložnosti razveselijo. Tudi Prekmuci se že dramijo, in se rodoljubu sree tali, ko to opazuje. Tudi Radgona ni prazna rodoljubov, samo njih imena ne smejo na dan, drugače bi se jim godilo kakor Armencem. Tudi nas je iznenadil naš deželni poslanec in iz Ptujja brzovav prejšnjega podpredsednika tega društva. Ko se je brzovav prečital, je ljudstvo kar zagromelo trikratni »živio«. To je lep dokaz, kako naše ljudstvo čisla tiste može, ki so mu pravi voditelji. Zato pa, dragi rodoljubi, ne obupajmo, akoravno je naša usoda tužna!

Z Dunaja. (Občni zbor podpornega društva za slovenske visokošolce.) Tega zбора se je udeležilo letos mnogo več na Dunaju živečih Slo-

vencev, nego druga leta. Izmed gospodov državnih poslancev prišla sta gg. V. Spinčič in Višnikar, ki sta bila presrečno sprejeta. G. predsednik Navratil je pozdravil občni zbor, elito dunajskega Slovenstva, ki stori vse, da bi se olajšalo bedno stanje slovenskih visokošolcev na Dunaju. Mesto slučajno zadržanega gospoda tajnika Iv. Luzarja poroča gospod podpredsednik Pukl o delovanju društva v preteklem letu. Najprvo omeni bridke izgube dveh udov, preč. gosp. K. Kluna in ustanovnega člana gosp. Viktorja Rosine, c. kr. notarja v Mokronogu. Častni jima spomin! Odborovo delovanje je bilo v preteklem letu zelo težavno. Oglasilo se je toliko revnih dijakov, kakor še nobeno drugo leto. Da je društvo kolikor toliko ustreglo želji mnogoštevilnih prosilcev, je zahvaliti v prvi vrsti slovenski požrtvovalnosti. Največje darilo je tudi letos ono slavnega deželnega zboru kranjskega — 200 fl. Slava mu! V državnem zboru je društveni ustanovnik in državni poslanec g. Viljem Pfeifer med slovenskimi g. državnimi poslanci nabral 63 fl. Iskrena hvala! Kot ustanovnik je društvu pristopil g. dr. Josip Staré iz Ljubljane. Mnogo ustanovnih članov je letos društvu poslalo lepa darila. Med temi je prvi mil. preč. knezoškofo lavantinski, dr. Mihael Napotnik, potem gg. Jernej Glančnik, odvetnik v Mariboru, dr. P. Turner, posestnik v Mariboru, dr. Jernej Suppanz, c. kr. notar v Ljubljani, drž. poslanca vč. g. dr. Anton Gregorčič in g. V. Pfeifer, g. Ivan Perdan, predsednik trgovinske zbornice v Ljubljani. Izmed denarnih naših zavodov so nekateri tudi letos darovali znatna darila. Prva med temi je slavna posojilnica v Mariboru, dalje slavna posojilnica okolice ljubljanske, družba sv. Cirila in Metoda, odbor hranilnice in posojilnega društva v Ptujju, ter slavnih posojilnic v Ormožu in Vitanju. Neprecenljivih zaslug za društvo so si pridobili gospodje poverjeniki, ki so v raznih krajih nabirali darove. Največjo svoto je tudi letos nabral za bedno slovensko dijaštvo neutrudni g. France Dolenc, trgovec v Mariboru. Temu sledé dični rodoljubi g. Peter Kraigher, trgovec v Postojini, g. dr. Josip Kolšek, odvetnik v Laškem trgu, g. dr. Josip Gorički, odvetnik v Radgoni, g. dr. Anton Mihalič, zdravljutomeru, g. Dragotin Hribar v Celju, g. Tone Flis, na Vrhniki, vč. gg. Anton Vetrnik, kaplan v Trbovljah. in Anton Pipan, kaplan c. kr. mornarice v Pulju; g. pravnik Aleks. Sešek v Novem mestu, g. Alojzij Pavlin, živinozdravnik v Rogatcu, g. Ivan Munda, živinozdravnik v Brežicah. G. Milan Škerlj, pravnik, je društvu poslal lepo svoto za ustanovnino. (Dalje prih.)

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Pri Nj. veličanstvu svetlem cesarju je v ponedeljek bila deputacija kmetijskega shoda na Dunaju dne 13. septembra ter prosila za uvedenje kmetijskih zadrug. — Državni poslanci so vsprejeli postavo o borznem davku, ki pri nas znaša samo eden milijon, v Nemčiji pa 26 milijonov. V soboto se je začela splošna razprava o državnem proračunu. Prvi je govoril dr. Začek o moravskih zadevah, Barwinski o željah Rusinov, dr. Laginja o potrebah Hrvatov in o Trstu, naš poslanec dr. Gregorec pa je zahteval enakopravnost slov. jezika v šolah in uradih.

Češko. Krščanski socijalizem se v Nemcih vedno bolj širi na strah liberalcev in prusakov. Zadnje nedeljo so krščanski socijalisti imeli v Hebu velik shod, na katerem sta govorila tudi Dunajčana dr. Gessmann in Steiner.

Štajarsko. Graški župan, dr. Portugall, je liberalcem in nacijonalcem premlačen; zato je le s pomočjo krščanskih socijalistov bil izvoljen v mestni zastop. — Feichtinger in tovariši, obsojeni zaradi izneverjenja, so od najvišjega sodišča oproščeni. — V Lonču in Mauternu se je ustanovilo katoliško delavsko društvo.

Koroško. Deželni zbor se snide dne 7. januarja. Večina je nacijonalno pobarvana. — Za Možico in okolico se je ustanovila podružnica »Südmarke«. Nič čudnega; le to se vsem močno čudno vidi, da je deželna vlada v par dneh pravila potrdila, sicer pa je v teh rečeh dovolj počasna.

Kranjsko. V Ljubljani se začne nova topničarska kosarna zidati spomladi na prostoru pekovske zadruge. — Ljubljana dobi mestno železnico. Gradila jo bode kranjska stavbinska družba. — Katol. delavsko društvo je imelo v nedeljo shod. Razgovor je bil o razširjanju volilne pravice v mestni zastop in o delavskih stanovanjih. Govoril je tudi župan J. Hribar.

Primorsko. Bivši tržaški škof, mnsgr. Glavina, je imenovan častnim nadškofofom Peluzija v Egiptu. — V nedeljo je bil političen shod »Edinosti« pri Sv. Mariji Magdaleni Spodnji, v torek pa v Rocolu. — Piranski župan Fragiaco se bode moral zagovarjati pred gosposko zaradi iredentovskega govora pri odkritju Tartinijevega spomenika.

Ogersko. Bivši ministerski predsednik Wekerle je postal predsednik novoustanovljenega upravnega sodišča. — Ljudje so vedno bolj nevoljni na civilni zakon in civilne matrike, ker sila veliko stanejo, zmešnjav pa je vedno več. — Ogerska vlada je naši že odpovedala carinsko in trgovinsko pogodbo.

Vnanje države.

Rim. Te dni se je sv. očetu poklonilo okoli sto tirolskih romarjev. — Danes teden so izročili papež novoimenovanim kardinalom, med temi tudi kardinalu Agliardiju, kardinalski klobuk. Srbski kralj je bil navzoč pri tej slovesnosti.

Italijansko. Ker je mnogo zemlje neobdelane, ljudstvo pa strada, zato se posvetuje zdaj državni zbor o neki postavi, s katero naj bi se doseglo, da se obdela vsa rodovitna zemlja. Ustanové se kmetijske kolonije in tem se odmeri nizek davek. To pa ne bode pomagalo, ker jim bode manjkalo denarja.

Nemško. Državni zbor je sklenil, naj se uvedejo rokodelske zadruge. Državni svet pa je dotično postav tako spremenil, da iz tega ne bode nič. — Guverner nemških naselbin v vzhodni Afriki je postal polkovnik Lieberth.

Bolgarsko. Sobranje se snide prihodnjo nedeljo. Ker je vlada že izdelala trgovsko pogodbo z Avstrijo, bode o njej sobranje kmalu začelo razpravljati. Šlo bode gladko, ker je vlada že dovolj skrbela za bolgarske koristi.

Turško. Ko so te dni častnikom in uradnikom izplačali plačo za mesec april, seveda letošnjega leta, so slehernemu odtrgali četrtno kot prostovoljni donesek za oboroževanje. — Kacih 10 tisoč Kurdiv v Aziji je udrlo v pokrajino Namurethe, da se maščujejo nad Turki. Morijo jih, plenijo in jim hiše požigajo.

Grško. Kralj je izdal dekret, s katerim se sklicujejo vsi rezervni vojaki pod orožje in se ukazuje prireditve stalnega tabora pri Tebenu. Grki se tudi hočejo pripravljati na razpad gnile Turčije.

Afrika. Italijani so bili zopet tepeni. Na Samolskem niše Abesimije je šel dne 25. novembra konzul Cechi iz Mogadišu proti reki Webi-Šebeiti. Spremljal ga je carinski ravnatelj, dva ladjina poveljnika in nekaj častnikov. Za varuhe so vzeli seboj 70 vojakov. Že prvo

noč pa so jih divji Somalci napadli in razun treh vojakov vse pobili.

Amerika. Španski vojaki na Kubi včasih po dva dni ne dobijo hrane; vsled tega mnogi bolehalo. V lazaretih okoli Havane je nad 13 tisoč bolnikov. Ker so ustaši mislili, da se z nekim španskim vojaškim vlakom vozi general Weyler, so vlak z dinamitom razstrelili. Mnogo vojakov je bilo grozno razmesarjenih.

Za poduk in kratek čas.

Madjari in njih navali na slov. Štajar.

(Zgodovinski spominki; piše M. Slekovec.)

(Konec.)

Pismo je sicer prijazno, a ker ga je pisal Madjar, ki Štajarcem ni bil nikdar odkritosrčen prijatelj, je bilo zelo sumljivo ter bi moralo domačine vzpodbuditi še k večji pazljivosti. Toda naši so se dali preslepiti. Najbrž se zanašajoč na dano obljubo, pomaknil se je oddelek cesarske armade dne 7. novembra k Veliki Nedelji, le posamezni dragonarji so stražili v Obrežu, Frankovcih in Pušincih in tudi v Ormožu je bilo primeroma malo vojakov.

Že drugi dan (8. novembra) zelo rano je prekorlačil Perczel s svojo trumo štajarsko mejo. Ob 4. uri v trdi temi in deževnem vremenu so dospeli prvi Madjari v Središče, kjer so natakneli vse hiše in iskali »llirce« t. j. hrvaške vojake. Za njimi pridejo pešci, konjiki in topničarji, in od pete do devete ure bila je široka cesta polna ogerskih vojakov.

Še le, ko je sovražnik stal že pred Ormožem, dobil je Nugent poročilo o tem k Veliki Nedelji. Kako da je bilo mogoče, naše prednje straže tako prestriči, to še dandanes ni dognano. Najbrž je kazal kak ovaduh Madjarom pot po Hraščici, veliki šumi, ki se vleče od Medjimurja do Holma, in ti so našim prestrigli pot.

V Ormožu ni bilo toliko vojakov, da bi zamogli mesto več časa braniti. Utaborili so se v šoli, a premagani so prišli z mestom vred Majarom v roke.

Med tem je bil Nugent na hribu onkraj Lešnice, potoka, ki po ozki dolini zahodno od Ormoža teče, razstavil svoje vojake ter začne iz topov streljati na Madjare. Pa tudi oni obrnejo svoje topove proti Hajndnu in na več ur daleko se je po Halozah in Slov. goricah grozno razlegal topov strel. Prebivalci celega okraja so prestrašeni in večjidel bežijo; otroci in žene na glas jokajo in kar more kdo v naglici pograbit, s tem hiti v vinograde, da bi si tako vsaj nekaj rešil pred grabljivimi rokami divje druhali. Na srečo ta prva, tako naglo in nepričakovano došla strahota ni dolgo trpela; za nekoliko ur so Madjari, spoznavši, da so preslabi, odnesli pete in se zopet vrnili, od koder so bili prišli.

Svojo pot na slovenski zemlji, komaj tri ure daleč, zaznamovali so s svojo krutostjo in pokazali, da še niso izgubili nekdanje divjosti. Odnegli so namreč, kar se je dalo, pojedli in izpili ljudem, vse brez plače, kolikor je mogel treh nesti. Kar je ostalo, to so grde babure in različna ciganska druhal, ki je madjarskim vojakom bila vedno za petami, pobrala in poropala.

Tudi nekatere ljudi je ugonobila njihova divjost. Ko so zaran ob pol sedmih prilomastili pod Holm, je eden izmed madjarske druhali ustrelil skozi okno v hišo ter smrtno zadel 18letno nagornjaško hčer Marijo Masten, drugi pa je v Pušincih tako nevarno ranil Rozalijo Gradišnik, da je reva po hudih bolečinah čez 14 dni umrla. Žrtve madjarske krutosti so postali nadalje dragonar Blaž Masurič, katerega so ustrelili v Lopersicah, in dva

druga vojaka, ki sta v ormoški šoli smrtno zadeta končala življenje. Več ranjenih so še tistega dne odpeljali v Ptuj v tamošnjo bolnišnico.¹⁾

* * *

To in taki so bili naši sosedi Madjari! Zato se pa letos, ob njihovi tisočletnici nismo mogli veseliti z njimi, in to toliko manj, ker še tudi sedaj doma kruto tlačijo nam sorodne prekmurske Slovence, Slovake in Hrvate, ter sužnosti spone kujejo nam vernim Slovencem čez vse dragoceni nebeški hčeri: sv. veri.

Smešnica. Veselko vpraša Kunštoviča: »Ti, kateri mesec pa ženske najmanj govorijo?« — Kunštovič: »Meseca svečana, ker je ta mesec najkrajši.«

Razne stvari.

Domače. (D o m o v i n s k a p o s t a v a.) Presvetli cesar so potrdili novo domovinsko postavo, kakor sta jo sklenili poslanska in gosposka zbornica državnega zbora. Postava postane veljavna na dan razglasitve.

(»Sv. Pavel«.) Ta ne samo duhovnim, ampak tudi posvetnim razumnikom toli priljubljena knjiga mil. knezoškofo Mihaela izide, kakor slišimo, v tretjem izdanju in sicer tekom prihodnjega leta.

(Slovenske žalostinke) imenuje današnja »Marburgerca« v uvodnem članku govor poslanca dr. L. Gregoreca pri občni razpravi državnega proračuna. Govor priobčimo dobesedno po stenografičnem zapisniku. Bralci bodo gotovo vsem besedam pritrdili ter končno rekli: Res žalostno, da se slovenščina tako izpodriva v šolah in uradih na Štajarskem in Koroškem, tudi pod Badenijevim ministerstvom!

(Šolska vest.) Gosp. Ivan Reich, učitelj pri Sv. Bolfanku v Slov. gor., je ondi postal nadučitelj. V stalni pokoj pa stopi g. Janez Belec, nadučitelj v Jurkloštru.

(Občinski odbor v Radoslavcih) pri Mali Nedelji je v svoji seji dne 4. dec. g. Antona Gregoriča v Ptuj radi njegovih zaslug, posebno v šolstvu za našo ožjo domovino, imenoval s svojim častnim občanom.

(Cerkvena vest.) Pri Sv. Miklavžu poleg Slovenjgradca se je novo slikana farna cerkev dne 6. dec. slovesno blagoslovila. Vkljub neugodnemu vremenu je bila udeležba sijajna. Slikarsko delo vrlo priporoča znana rojaka g. Iv. Gosarja.

(Brežiški okrajni glavar), g. Tax, jeden najstrastnejših naših neprijateljev, je odšel iz Brezic, ker je prišel ukaz, da mora vodstvo okr. glavarstva nemudoma izročiti okr. komisarju. Govori se, da je g. Tax suspendiran in da se je začela proti njemu disciplinarna preiskava.

(Zadnja deželnozborska volitev v mestni skupini celjski) se ni vršila po postavi, vsled česar so se g. dr. Dečko in tovariši pritožili na državno sodišče. Ker je notranje ministerstvo priznalo, da je pritožba g. dr. Dečka gledé 56 volilcev opravičena, vrši se razprava o tem pri državnem sodišču dne 21. jan. prih. leta.

(Umrli) je v Celju g. dr. Friderik Babnik, odvetnik, v 52. letu svoje dobe. Pogreba dne 8. dec. se niso samo vsi celjski Slovenci udeležili, ampak tudi mnogo odličnih domoljubov s Spod. Štajarja. Blagi pokojnik naj v miru počiva!

(Samomor.) Dne 2. dec. opoldne so našli 50letnega gostilničarja Jožefa Preskerja v Zakotu pri Brežicah v tamošnjem potoku mrtvega. Zaradi slabih družinskih in gospodarskih razmer si je sam končal življenje.

(Pozor na železnici!) Pri Št. Ilju v Slov. gor. so oni dan, ko se je začel vlak pomikati s postaje, tri ženske skočile iz vlaka, tretja tako nesrečno, da bi jo bila kolesa gotovo zdobila, da ni neki mož iz vagona planil za njo in jo prijel za vrat ter potegnil v stran. Vendar je ženska več minut visela pod desko, po kateri hodijo sprevodniki, — kar se na srečo vlak ustavi.

(Požar.) Dne 4. dec. ob 7. uri zvečer je vrlemu posestniku Antonu Antoliču na Lahonščaku zgorelo gospodarsko poslopje, dve kravi, ena telica in štiri svinje. Kdo je ogenj zatrosil, se ne vé.

(Je z mota kratka — dolg je kes.) Tako se glasi povest slovenskemu ljudstvu v poduk, katero je spisal F. Prlek. Stane samo 15 kr. v Dolenčevi tiskarni v Trstu in jo priporočamo kot berilo za slov. mladeniče.

(Uboj ali nesreča?) V nedeljo jutraj so našli v Koprivnici za Permoserjevimi hišami pri Celju posestnika Jakoba Šmerca mrtvega. Prejšnji večer je dolgo popival v neki celjski gostilnici, potem pa šel domov. Mogoče, da ga je kdo napadel, mogoče pa tudi, da je padel v potok in zmrznil.

(Andrejev sejem v Celju) je bil dné 1. decembra prav živahen. Prignali so okoli 400 glav goveje živine in barantalo se je še popoldne. Vreme je bilo za sejem izredno ugodno.

(Posvečevanje praznikov.) V torek, na na praznik Marijinega brezmadežnega spočetja, so v Mariboru celi dan prav pridno vozili led; žal, tudi mnogi kmetje iz okolice. Najprej okoličani postanejo nemškutarji, potem pa verski mlačneži. Žalostno!

Društvene. (Dijaški kuhinji v Mariboru) sta darovala bl. g. Janez grof Nugent v Pragi 20 gld. in č. g. Matija Vaupotič, kaplan pri Sv. Barbari pri Vurbergu, 3 gld. Bog plati!

(Za družbo duhovnikov) so meseca novembra vplačali č. gg.: Matek Mart. 60 gld. (ustan. in letn. dopl.), Toman Iv. in Weixl Jož. (ustan. dopl. letn. do 98) po 30 gld., Zadravec Pet. 22 gld., dr. Janežič Fr. in Kardinar Jož. (letn. do 97) po 12 gld., Cerjak Jož. (letn. do 97) 11 gld., Vreže Iv. 10 gld., Presker Karol (letn. do 99) 5 gld., Urek Andr. in Osenjak Mart. (letn. do 1900).

(Bralno društvo v Rušah) priredi na Janževo, dne 27. decembra veselico z dvema igrama in petjem. Tedaj prijatelj izbornega petja, pripravite se in pridite v obilnem številu! Vspored in vse drugo se bode naznanilo pravočasno.

(Dijaški kuhinji v Celju) so namesto posebnih vencev za ranjega gospoda dr. Friderika Babnika, odvetnika v Celju, darovali: g. dr. Josip Serbec, odvetnik v Celju, 10 gld.; g. Jurij Deteček, c. kr. notar v Celju, 5 gld., g. dr. Alojzij Brenčič, odvetnik v Celju, 5 gld. in g. dr. Josip Vrečko, odvetnik v Celju, 5 gld.

(Kmečkemu bralnemu društvu v Jarenini) sta darovala č. g. Janez Vreže, kateket v Mariboru, 3 gld. in gospod Franc Rošker, vpokojeni nadučitelj v Jarenini, 2 gld., za kar se izreka najprisrčnejša zahvala.

(Cesarjevič Rudolfovo sadjerejsko društvo) za Spodnji Štajar priredi v nedeljo, dne 20. dec. ob 3. uri popoldne zborovanje v gostilni g. Rudolfa Doboviška v Št. Jurju s tem vspeodom: 1. Poročilo ravnateljstva. 2. Predavanje potovalnega učitelja g. J. Beleta: Kako je ravnati po zimi s sadnim drevjem? 3. Razni nasveti. Uljudno se prosi, naj gg. sadjerejci prinesejo sadje od različnih vrst s seboj.

(V Žičah) se snuje bralno društvo. Dne 1. decembra je pripravljali odbor, obstoječ iz predsednika g. Joža Podkubovška in dveh odbornikov, gg. Luke Grobelseka in Martina Klineca, odposlal prošnjo in pra-

¹⁾ „Slov. Gospodar“, 1880, št. 50.

vila na visoko c. kr. namestništvo v Gradec v potrjenje. Zanimanje za to društvo je živahno, in štelu bode več odličnih zunanjih gospodov podpornikov za svoje ude. Če steče vse gladko, bode na dan novega leta ustanovno zborovanje. Tistim gospodom, ki so k temu pripomogli, se izreka presrečna zahvala, ob enem pa tudi prošnja, da bi društvu z besedo in dejanjem pripomogli do stalnega razcvita.

Iz drugih krajev. (Stoletnica slovenskega časnikarstva.) Dne 4. januarija prih. leta mine ravno sto let, kar je začel prvi slovenski časnik izhajati v beli Ljubljani. Imenoval se je »Lublsanske Nouice«, katere je štiri leta izdajal slavni slovenski pesnik Valentin Vodnik, ki torej ni samo vodnik slov. pesnikov, ampak tudi slovenskih časnikarjev.

(Vinarska, sadjarska in poljedelska šola na Grmu) pri Novem mestu ima v tekočem šolskem letu do sedaj še nedoseženo število učencev, namreč 36, in sicer 20 prvoletnikov in 16 drugoletnikov. Deželne ustanove uživa 14 učencev, državne pa trije.

(Ob katerem času dneva umrje največ ljudi?) S tem vprašanjem se je že več učenjakov pečalo, in so po mnogih opazovanjih našli, da jih največ umrje zjutraj med 4. in 10. uro. Tako so na Angleškem v mestu Glasgow našli med 13.000 slučajev smrti največ takih med 4. in 10. uro. Dr. Schneider v Berlinu je našel med 57.000 mrličev, največ slučajev med 4. in 8. uro. Berens v Filadelfiji pa največ med 6. in 7. uro.

(Iz Bosne in Hercegovine) je včeraj došlo na Dunaj 50 Srbov, da se pri svetlem cesarju pritožijo zoper Kallayevo upravo v Bosni in Hercegovini. Ako bi jih cesar ne hoteli vsprejeti, odpotujejo v Carigrad k sultanu, če pa tudi tam nič ne opravijo, mislijo se obrniti v pismu do vseh evropskih vlad.

(Nesreča na železnici.) Jernej Vaupotič, doma iz ljutomerske župnije in hlapec pri neki gospej v Gradcu, se je v ponedeljek prav zgodaj peljal po pesek čez železnico pri Gradcu. Ko se je ravno peljal prek železnice, pridrvi lokomotiva, zdrobi voz, ubije enega konja, J. Vaupotiča pa s tako silo vrže na stran, da je na mestu mrtev obležal.

(Gradec in brezverci.) Minolo nedeljo se je v Gradcu ustanovilo društvo brezvercev, ki šteje 38 udov. Odbor je takoj sklenil, da se naprosijo vsi »izobraženci«, da podpirajo društvo duševno in gmotno. Vsako nedeljo bodo ti brezverci imeli posvetovanje.

(Grozna nesreča.) Včeraj zjutraj se je raznesel kotel v papirni tovarni v Gratweinu pri Gradcu. Osem delavcev je bilo težko ranjenih, smrtno ranjeni t-ile kurjači, Slovenci: 37letni Andrej Kidrič s Slatine, 36letni And. Sluga iz Dramelj in 19letni Fr. Škrovljik iz Skal.

(Zverine) še vedno mnogo ljudi pokončajo posebno v vročih krajih, tam so kače silno nevarne. V indijanski deželi Madras so umorile zverine 277, kače pa 1646 ljudi. Se vé da je predrznost lovcev tudi mnogo kriva.

(Uboge lastovice.) Trije italijanski tičarji so tam nekje v Italiji, reče se Montenegro, v enem dnevu v mreže polovili blizu 6 centov lastovk ter mrtve v Genovo na trg poslali. Grdobe!

(Priporočba.) Zavarovanje vseh vrst pri »Unio catholica«. Pošteni, delavni zastopniki na deželi se iščejo. Več pove radovoljno glavni zastop v Gradcu, Radetzkygasse št. 1.

Loterijne številke.

Trst 5. decembra 1896: 25, 24, 16, 23, 50
Linc » » » 67, 9, 24, 64, 43

Priden mizarski učenec

se vzame pri Jakobu Dvorschag, Mellingerstrasse št. 9. v Mariboru. 1-2

Okič-evo tormentilsko milo iz Wörishofena

res izvrstno deluje. Po petdnevni rabi so se moje hudo razpokane roke čisto zacelile, ko sem popreje že dva meseca mazal in mazal, a ni čisto nič pomagalo. V moji družini se nobeno drugo milo za umivanje ne bo več rabilo.

Učitelj Albus iz Schramberga, Virtemberg.

Zaloga se bodo povsodi ustanovile. Ponudbe se naj pošiljajo na urednika Okič-a v Wörishofenu, na Bavarskem. 2-3

Petnajsto

štiriletnih cepljenih sadnih drevesc ima na prodaj **Aleksander Grabar**, posestnik v Krčevini pri Vurbergu. Oglasila naj se pošiljajo njemu. 3-3

KONJAK,

prežgan iz vina lastnega pridelka, priznan kot najboljši, čudovito učinkajoče in bolečine olajšujoče sredstvo proti protinu, po udih in skrnini. Steklenica velja 1 gl. 20 kr.

Stari konjak, izvrstno zdravilo za želodčne bolezni in proti onemoglosti; steklenica 1 gl. 50 kr.

Razpošilja se po pošti. Kdor vzame štiri steklenice, pošljejo se mu franko.

Benedikt Hertl, vlastelin grajščine Golič pri Konjicah (Gonobiz) na Štajerskem.

Zaloga: Gradec: J. Eichler, lekarnar; Alb. Müller, drogist.

Maribor: Al. Quandest, Gospoška ulica. 29

Preprave za kavarnarje, sladičarje, gostilničarje, mesarje, sedlarje; peronosporiškopilnice, patent Schindler. 18

Avstrijsko

podjetje daje postranski zaslužek. — Vprašanja pod »Zukunftsvorsorge« Gradec, poste restante. 12

„Slovanska knjižnica“

izhaja vsak mesec v 5 do 6 pol obsežnih snopičih. Cena za celo leto 1 gl. 80 kr., v razprodaji pa po 18 kr. snopič. — Doslej je izšlo že 56 snopičev.

„Knjižnica za mladino“

izhaja vsak mesec v trdo vezanih snopičih. Doslej je izšlo 23 snopičev. Cena za celo leto 2 gl. 40 kr., v razprodaji po 25 kr. snopič. Naročila sprejema »Goriška tiskarna A. Gabršček« v Gorici. — V Mariboru se dobé v prodajalnici Marije Pristernik, Tegethoffstrasse št. 13. 4-10

!!POZOR!!

Za izdelovanje mnogo žganj in likerov priporočam častitim gospodom trgovcem, oštirjem in kavarnarjem svoje najfinejše izvlečke (ekstrakte) iz svoje stare daleč sloveče tovarne.

Recepte priložim zastonj, kateri so tako zložno sestavljeni, da vsakdo, kateri zna čitati, najfinejše žganje ali likere lahko izdeluje. Naslov:

Emanuel Allina,
Fabrikant in Wien II., Taborstrasse 22.

5-6

Vsega zdravilstva 2-2

Dr. Bela Stuhec,

operateur c. kr. vseučeliščne klinike za porodništvo in ženske bolezni v Gradcu, praktični in zobni zdravnik ordinuje v **Ptaju**, Florijanske ulice št. 1., I. nadstropje.

Točno urejene, dalje časa preskušene

URE

kupujejo se najbolje in najceneje v švicarski zalogi ur 3-3

Theodor Fehrenbach-a v Mariboru**(Ferd. Dietinger-jev naslednik)**

Gospiska ulica št. 26

Poprave od najpreprosteje do najtežje se vestno, točno in ceno izvršujejo.

Reelno pismo enoletno jamstvo.

Veliko skladišče zlatnin in srebrnin

(po c. kr. uradu preskušene in puncirane) kakor: verižice, prstani, broche, uhani, garniture, kravatte igle, zapestnice itd. itd. po najnižjih cenah.

Najnovije v urah na nihala:

8 dni tekoča nihalka	od gl. naprej	9.—
" " " ki bije		12.—
" " " " 1/4 ure		24.—
Ure za gostilnice 8 dni tekoče		4.—
" " kuhinje		1.50
" " ki bijejo		3.—
Srebrne cilindre		6.—
" ancre-remontoir-ure		8.—
" ure za gospé		7.—
Zlate ure za gospé		14.—
" " " gospode		24.—

Optični predmeti:

Naočniki	—50
Ščipavci	—80
Kukala (achromatiška)	3.50
" za turiste	6.—
Daljnogledi	3.—
Plakomeri (aneroid)	2.—
Toplomeri (zdravn. maks.)	1.—
" za sobe	—30
" za na okna	—70
Vinske in moštne vage	—40

Gloria in excelsis Deo!

Tri božične pesmi za solo-speve, mešani zbor in spremlj. org. ter offertoriji za sv. Dan in Novo leto, praznik Sv. Štefana in sv. Treh Kraljev. Zložil **Ign. Hladnik** op. 29. Cena 50 kr. (Več zvezkov ob enem ceneje.) Dobi se to delo pri skladatelju v Novem mestu, Dolenjsko.

Žganjarija**R. Wieserja v Hoči pri Mariboru.**

Največa žganjarska zaloga na Štajarskem po čuda nizkih cenah. Zdravilski konjak za bolestnike in okrevalec, kemično razložen in spoznan za čisto vinsko prekapnino. 15

Prisrčna zahvala

vsem, ki so se vdeležili pogreba mojega, dne 2. decembra rajnega očeta, gospoda

Janeza Vraz,

nadučitelja v pok. in častnega srenjčana pri Sv. Marjeti na Pesnici.

Prosi se za pobožen spomin.

Sv. Marjeta na Pesnici, dne 9. decembra 1896.

Janko Vraz,

sin.

JAKOB ŽNIDER,

1—3

akademijski kipar v **MARIBORU**, Reiserstrasse 23, (Kaschmannova hiša),

priporoča se visokochastiti duhovščini in drugemu slavnemu občinstvu v izdelovanje kipov in reliefov, naj si bodo iz lesa ali iz kamena ali iz sadre. Izvršitev umetniška, cena nizka.

Kathreiner-
KNEIPPOVA SLADNA KAVA

je kot
primes k bobovi kavi
edino zdrava
kavina pijača.

Dobi se povsod, pol kile za 25 kr.

Svarilo! Zaradi ničvrednih ponarejenih izdelkov je treba paziti na izvirne zavoje z imenom:

Kathreiner**Zahvala.**

Veselavn odbor "Posojilnice v Mariboru" je dal za tukajšno zelo ubogo šolsko knjižnico 20 kron. Za omenjeno svoto se je naročil "Vrtec s prilogo" in "Knjižnica za mladino". Za ta valedušni dar se v imenu šolske mladine prav iskreno zahvaljuje

Anton Glaser,

učitelj in voditelj šole v Pernicah.

Maribor, dne 31. decembra 1896.

Račun za obrtnike in podjetnike

izvršuje pri najuljudnejši postrežbi in najnižji ceni:

Plača se v Mariboru.

Dne	komad	
januar 14.	2000	Zalepke z nadpisom
marcij 12.	4000	Memorande na dolgo-kariranem papirju
april 8.	3000	Račune 4 ^o pol pole na dveh straneh tiskano
oktober 23.	500	Naslovnice , velike, v dveh barvah tiskane

Skupaj av. velj. glđ.

Tiskarna sv. Cirila.

Razne

uradne pečate

najceneje priskrbi

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.